

Κείμενο 1.

Η πρώτη, η δεύτερη και η τρίτη βιομηχανική επανάσταση βασίστηκαν αντίστοιχα στις ατμομηχανές, στην ηλεκτρική ενέργεια και στα πληροφοριακά συστήματα. Βρισκόμαστε πλέον στα πρώτα στάδια της τέταρτης βιομηχανικής επανάστασης όπου οι μηχανές χαρακτηρίζονται από ευφυΐα, είναι σε θέση να διενεργούν προβλέψεις και να παίρνουν αποφάσεις.

Τεχνητή Νοημοσύνη είναι ένα σύνολο από τεχνολογίες και αλγορίθμους που επιτρέπουν στις μηχανές να εκτελούν καθήκοντα και να λύνουν προβλήματα που μέχρι τώρα αποδίδονταν μόνο σε ανθρώπους. Ο συνδυασμός «γνωστικών υπηρεσιών» (Cognitive Services όπως «Επεξεργασία Φυσικής Γλώσσας», «Αναγνώριση Φωνής», «Επεξεργασία Εικόνας»), εργαλείων αυτοματοποίησης RPAs (Robotic Process Automation) και τεχνικών μηχανικής μάθησης (Machine Learning) επιτρέπουν σε συστήματα και υπολογιστές να προσομοιώνουν τις ανθρώπινες αισθήσεις και τη συσσωρευμένη εμπειρία ώστε να λαμβάνουν αποφάσεις.

Στις μέρες μας η Τεχνητή Νοημοσύνη βρίσκεται παντού. Μηχανές αναζήτησης, εφαρμογές πλοήγησης και χαρτών, ηλεκτρονικά καταστήματα, κοινωνικά δίκτυα, εφαρμογές μίσθωσης οχημάτων, οικιακές συσκευές φωνητικών εντολών, ηλεκτρονική αλληλογραφία είναι μόνο μερικά από τα συστήματα και τις εφαρμογές η λειτουργία των οποίων βασίζεται στην τεχνητή νοημοσύνη. Πηγαίνοντας ένα βήμα παρακάτω, στις μέρες μας έχουν κατασκευαστεί αυτόνομα οχήματα, έξυπνα σπίτια, εφαρμογές διάγνωσης ιατρικών εξετάσεων και συσκευές υποβοήθησης ατόμων με αναπηρίες.

Ο αντίκτυπος της Τεχνητής Νοημοσύνης πέρα από τις καθημερινές εμπειρίες των ανθρώπων αλλάζει οργανισμούς και βιομηχανίες. Πολύπλοκες και χρονοβόρες διαδικασίες μπορούν να εκτελεστούν στιγμιαία. Μεγάλα σύνολα δεδομένων (Big Data) συλλέγονται και αναλύονται σχεδόν σε πραγματικό χρόνο βελτιώνοντας την εμπειρία του πελάτη σε ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών. Σύμφωνα με μεγάλη ερευνητική εταιρεία, η Τεχνητή Νοημοσύνη και η αυτοματοποίηση θα μεταλλάξουν

ακόμη περισσότερο στο μέλλον το μεγαλύτερο μέρος των εργασιών που πραγματοποιούνται στις επιχειρήσεις. Πλήθος επαναλαμβανόμενων ενεργειών θα διεκπεραιώνεται μέσω έξυπνων συστημάτων με τον άνθρωπο παρόλα αυτά να βρίσκεται πάντοτε στο κέντρο. Είναι προφανές ότι τα robots μπορούν να προγραμματιστούν να εκτελέσουν συγκεκριμένα καθήκοντα εντούτοις δεν μπορούν αποτελεσματικά να αναλάβουν πρωτοβουλίες, να σκεφτούν καινοτόμες ιδέες και να δημιουργήσουν καινούργιες λύσεις. Η ικανότητα προσαρμογής σε μεταβαλλόμενο περιβάλλον, η δημιουργικότητα, ο σχεδιασμός νέων στρατηγικών και η κριτική σκέψη είναι χαρακτηριστικά που μόνο ο άνθρωπος με την «κοινή λογική» του διαθέτει.

Είναι απόλυτα σαφές ότι στο μέλλον ο ανθρώπινος παράγοντας και η τεχνολογία θα συνυπάρχουν όλο και περισσότερο στους οργανισμούς και στις επιχειρήσεις δημιουργώντας την ανάγκη αρμονικής συνεργασίας. Οι «ψηφιακοί συνάδελφοι» πάντα θα εκτελούν διαχειριστικές εργασίες ταχύτερα και με αλάνθαστο τρόπο εντούτοις χαρακτηριστικά όπως κατανόηση συναισθημάτων, ερμηνεία της γλώσσας του σώματος, δημιουργικότητα, κοινωνική συμπεριφορά, διαπραγμάτευση και διαχείριση ομάδων είναι ικανότητες που δύσκολα θα αποκτηθούν από ρομπότ. Στην πράξη συνεπώς ο άνθρωπος θα πρέπει να επενδύσει σε:

Ικανότητα προσαρμογής. Σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον όπου η τεχνολογία, τα robots και η Τεχνητή Νοημοσύνη υιοθετούνται με εκθετικά αυξανόμενους ρυθμούς, έμφαση από τον άνθρωπο πρέπει να δοθεί στην προσαρμογή, στη συνεχή κατάρτιση και στον σχεδιασμό λύσεων σε ένα περιβάλλον που συνεχώς μεταβάλλεται.

Καθιέρωση κουλτούρας μάθησης. Σε παλαιότερες εποχές «τι γνώριζε» ο άνθρωπος μετρούσε περισσότερο από το «πως το γνώριζε». Δεδομένων των αλλαγών που επιφέρει η τεχνολογία όμως, έμφαση πλέον δίνεται στην ικανότητα εντοπισμού πληροφορίας, στην κριτική σκέψη για το φιλτράρισμα των νέων δεδομένων και στη διάθεση για μάθηση εντός εργασιακού περιβάλλοντος.

Καλλιέργεια ομαδικότητας. Πολλές από τις θέσεις εργασίας στις μέρες μας προϋποθέτουν εγρήγορση, αλληλεπίδραση με πολλαπλά συστήματα και τεχνολογίες. Η παραγωγική συνεργασία ανθρώπων διαφορετικών δεξιοτήτων είναι αυτή που εξασφαλίζει τη βέλτιστη χρήση τεχνολογίας και παράγει ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Αρκετά χρόνια πιο πίσω, η εποχή του ηλεκτρισμού έφερε δυνατότητες φωταγώγησης, επικοινωνίας και πληροφόρησης, ενισχύοντας σε μεγάλο βαθμό την

παραγωγικότητα και προσφέροντας στους εργαζόμενους καλύτερες συνθήκες εργασίας. Η εποχή των έξυπνων μηχανών θα έχει ακόμα μεγαλύτερο αντίκτυπο στον κόσμο της εργασίας. Η τεχνητή νοημοσύνη, όπως και ο ηλεκτρισμός, έχει τη δυνατότητα να «φωτίζει» τα δεδομένα και να προσφέρει γνώσεις που, μέχρι πρότινος, ήταν στην αφάνεια. Αποτελεί επίσης βασική πηγή ισχύος για την αυτοματοποίηση και την έξυπνη παραγωγικότητα. Αναπόφευκτα, οι οργανισμοί στο μέλλον θα υιοθετούν όλο και περισσότερο λύσεις Τεχνητής Νοημοσύνης και σύγχρονης τεχνολογίας.

Διασκευασμένο άρθρο του Πάρη Καραγιάννη,
(διαδίκτυο)

Κείμενο 2

[Τι θέλω να γίνω όταν μεγαλώσω...]

Πριν κάποιες ημέρες, έχοντας απηυδήσει μετά από μερικές ώρες πολύ εντατικού διαβάσματος Φυσικής (που σημαίνει ότι ακόμα και στον ύπνο μου έβλεπα ασκήσεις στερεού), καθόμουν έξω στο μπαλκόνι μου και χάζευα τον ουρανό (ναι, και τώρα ειδικά μου έχει λείψει αυτό: να κάθεται, να μην κάνεις τίποτα και να χαζεύεις τον ουρανό... να ονειρεύεσαι...).

Δεν ξέρω πόσοι το έχετε κάνει αυτό και ίσως να θεωρείτε ότι παραείναι ρομαντικό για τα γούστα σας, αλλά έμενα μου αρέσει πάρα πολύ... Αισθάνομαι ευτυχισμένη, ελεύθερη, γεμάτη... Θυμάμαι την ερώτηση που μου έκαναν όλοι όταν ήμουνα μικρή: "τι θες να γίνεις όταν μεγαλώσεις;". Τότε, μικρό και αθώο κοριτσάκι, απαντούσα: "Θέλω να γίνω γεωπόνος, αρχιτέκτονας, μηχανικός κλπ.". Τώρα τα θυμάμαι αυτά και σκέφτομαι: "Ναι, καλά είναι αυτά αλλά με περιορίζουν πολύ". Είμαι νέα κοπέλα ακόμα, έχω όλη τη ζωή μπροστά μου, θέλω να ονειρεύομαι, θέλω να ζω...

Είναι απίστευτο και τρομακτικό συγχρόνως πώς αυτή η ερώτηση έχει γίνει η ισοδύναμη του "τι επάγγελμα θες να ασκήσεις;". Και είναι ακόμα πιο τρομακτικό το πώς οι περισσότεροι νέοι σκέφτονται έτσι και το πώς όλη η κοινωνία είναι δομημένη γύρω από αυτή την ερώτηση, το πώς έχουν παραμορφωθεί τα πάντα γύρω μας... Ψάχνω να βρω στους γύρω μου το όνειρο, την ιδέα, το όραμα...

Όχι το όνειρο που "θα παραμείνει όνειρο" ή αυτό που θα "γίνει πραγματικότητα" αλλά το δικό μου όνειρο, αυτό που θα το κάνω εγώ πραγματικότητα.

Φροντιστήρια Ειρμός

"Μα τι θες να κάνεις λοιπόν;". Θέλω να ταξιδέψω, να δω όλο τον κόσμο... Θέλω να μάθω, γιατί ό,τι μαθαίνω είναι γνώση για τη ζωή, θέλω να μάθω γιατί νιώθω ότι δεν ξέρω τίποτα... Θέλω να έχω πάντα κάποιον δίπλα μου, τους φίλους μου... Θέλω να κάνω όλα τα τρελά πράγματα που φοβάμαι και ονειρεύομαι, πριν γεράσω... Θέλω να τραγουδώ και ας μην έχω ωραία φωνή και να χορεύω και ας μη χορεύω καλά... Θέλω να ξαπλώνω, να κοιτάω τον ουρανό και να ονειρεύομαι... Θέλω να γελάω, να κλαίω, να φωνάζω, να παίζω, να απελπίζομαι, να ξεκαρδίζομαι, να πέφτω και να σηκώνομαι ξανά και ξανά... Θέλω να θυμάμαι για πάντα όλα όσα έχω κάνει, όσα έχω σκεφτεί και να γυρνάω πίσω όποτε θέλω... Θέλω να αγαπώ... Θέλω να ονειρεύομαι... Θέλω να αλλάξω τον κόσμο... Θέλω στη ζωή μου να κάνω πράγματα που θα θυμάμαι όταν αυτή τελειώνει... Θέλω να ζήσω τη ζωή μου. Εσείς;

<http://glenti.blogspot.com>

Κείμενο 3

Άνεργοι

Του εργοστασίου η πόρτα, είναι από σίδηρο· έχει
στο μέσο δυο κάγκελα. Και πίσω απ' τα κάγκελα
δυο μάτια που σφάζουν. Ο επιστάτης κοιτάζει
την ουρά των ανθρώπων που στέκονται απ' έξω,
χέρια και πρόσωπα που κάνουν μια κίνηση
όλα μαζί, κρατούν την ανάσα, σκύβουν ν' ακούσουν.
«Μεσημέριασε, φύγετε. Ο κύριος
διευθυντής δε θά 'ρθει. Αύριο πάλι
πρωί. Πιο πρωί».

Φροντιστήρια Ειμός

Χαμηλώνουν τα πρόσωπα, στέκονται αμήχανα.

Ύστερα, φεύγοντας, κοιτάζουνε γύρω τους

σα να ψάχνουν να βρουν ένα βάραθρο – όχι

να κλάψουνε, όχι να ψάξουν για τίποτα.

Να ρίξουν τα χέρια τους.

Νικηφόρος Βρεττάκος (Από τη συλλογή, Το βάθος του κόσμου, 1961)

ΘΕΜΑ Α

A1. Να παρουσιάσετε συνοπτικά τους τομείς που επηρεάζει η τεχνητή νοημοσύνη σύμφωνα με τον αρθρογράφο του κειμένου 1. (70-80 λέξεις) **15 μονάδες**

ΘΕΜΑ Β

B1.

Να επαληθεύσετε ή να διαψεύσετε, με βάση τα Κείμενα 1 και 2, τις παρακάτω προτάσεις, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη Σωστό ή Λάθος. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές στα κείμενα.

α. Σ' ένα περιβάλλον που διαρκώς μεταβάλλεται, σύμφωνα με το κείμενο 1, ο άνθρωπος πρέπει να δώσει έμφαση στην επαγγελματική γνώση

β. Ο αρθρογράφος στο κείμενο 1 υποστηρίζει ότι η τεχνολογία θα παίζει πρωτεύοντα ρόλο στη σχέση της με τον άνθρωπο

γ. Η τεχνητή νοημοσύνη (κείμενο 1) είναι πλέον παντού και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής μας

δ. Τα ρομπότ (κείμενο 1) έχουν τη δυνατότητα να αντιλαμβάνονται συναισθήματα και να επιλύουν προβλήματα διαχείρισης συγκρούσεων

ε. Σύμφωνα με το κείμενο 2 η αφηγήτρια έχει κατασταλάξει στην επαγγελματική της επιλογή και κινείται προς αυτή την κατεύθυνση

Μονάδες 10

B2 α Ποια είναι η πρόθεση του αρθρογράφου στη 2 παράγραφο του κειμένου 1;(Τεχνητή νοημοσύνη λαμβάνουν αποφάσεις)Μονάδες 4. Με ποιους τρόπους ανάπτυξης της παραγράφου προσπαθεί να εκδηλώσει αυτή του την πρόθεση; Μονάδες 6

Μονάδες 10

β. Στο παρακάτω απόσπασμα του κειμένου 2 κυριαρχεί ο ευθύς λόγος. Να μετατρέψετε το περιεχόμενο του αποσπάσματος σε πλάγιο λόγο

Αισθάνομαι ευτυχισμένη, ελεύθερη, γεμάτη... Θυμάμαι την ερώτηση που μου έκαναν όλοι όταν ήμουν μικρή: "τι θες να γίνεις όταν μεγαλώσεις;". Τότε, μικρό και αθώο κοριτσάκι, απαντούσα: "Θέλω να γίνω γεωπόνος, αρχιτέκτονας, μηχανικός κλπ.". Τώρα τα θυμάμαι αυτά και σκέφτομαι: "Ναι, καλά είναι αυτά αλλά με περιορίζουν πολύ". Είμαι νέα κοπέλα ακόμα, έχω όλη τη ζωή μπροστά μου, θέλω να ονειρεύομαι, θέλω να ζω...

Μονάδες 10

B3 α). Η αφηγήτρια του κειμένου 2 πετυχαίνει να δώσει στο κείμενο της παραστατικότητα και ζωντάνια. Να βρείτε 2 αφηγηματικούς τρόπους και 2 σχήματα λόγου που να επιβεβαιώνουν αυτή την άποψη

Μονάδες 4

β) Να αντικαταστήσετε τις υπογραμμισμένες λέξεις με συνώνυμες χωρίς να αλλοιώνετε το νόημα του αποσπάσματος:

Είναι απίστευτο και τρομακτικό συγχρόνως πώς αυτή η ερώτηση έχει γίνει η ισοδύναμη του "τι επάγγελμα θες να ασκήσεις". Και είναι ακόμα πιο τρομακτικό το πώς οι περισσότεροι νέοι σκέφτονται έτσι και το πώς όλη η κοινωνία είναι δομημένη γύρω από αυτή την ερώτηση, το πώς έχουν παραμορφωθεί τα πάντα γύρω μας... Ψάχνω να βρω στους γύρω μου το όνειρο, την ιδέα, το όραμα...

Μονάδες 6

Θέμα Γ

Γ1. Ποιο είναι το βασικό θέμα του ποιήματος, κατά τη γνώμη σας. Να απαντήσετε αξιοποιώντας τουλάχιστον τρεις (3) κειμενικούς δείκτες.(150-200) λέξεις

Μονάδες 15

Θέμα Δ

Δ. Στο σχολείο σας πραγματοποιείται μια ημερίδα με θέμα : «Επάγγελμα και νέες εξελίξεις στη μετα covid -19 εποχή».. Με αφορμή τα κείμενα 1 και 2, ως εκπρόσωπος των συμμαθητών σου, αναλαμβάνεις να διαμορφώσεις μια εισήγηση παρουσιάζοντας τους προβληματισμούς σου σχετικά με τα εφόδια που πρέπει να έχουν οι νέοι για την επαγγελματική τους πορεία αλλά και τρόπους ώστε να προστατεύσουν την ψυχική τους υγεία. (300-350 λέξεις)

Μονάδες 30

Επιμέλεια: Λάζαρος Ι. Κόλλιας